

**UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
W SPRAWIE OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI
W PRZYPADKU NIERUCHOMOŚCI NIEZAMIESZKAŁYCH, NA KTÓRYCH
POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE**

**Kalkulacja stawek opłat
za gospodarowanie odpadami komunalnymi na lata 2022-2023**

1. Podstawy formalnoprawne

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.; dalej u.c.p.g.) w art. 6r reguluje kwestie finansowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w następujący sposób:

- 1) opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi (dalej opłata) stanowi dochód gminy;
- 2) środki z opłaty nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;
- 3) z pobranych opłat gmina finansuje funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi obejmujące koszty:
 - a. odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
 - b. tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
 - c. obsługi administracyjnej tego systemu;
 - d. edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- 4) w zamian za pobraną opłatę gmina zapewnia właścicielom nieruchomości pozbywanie się **wszystkich rodzajów odpadów komunalnych**, przy czym rozumie się przez to **odbieranie odpadów z terenu nieruchomości, przyjmowanie odpadów przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (dalej PSZOK) oraz zapewnianie przyjmowania tych odpadów przez gminę w inny sposób;**
- 5) z pobranych opłat gmina może również pokryć koszty:
 - a. wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych;
 - b. utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
 - c. utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami;
 - d. usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania (w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach);
- 6) środki pochodzące z opłat, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, mogą być wykorzystane także na wyposażenie – zgodnie z regulaminem przyjętym uchwałą rady gminy – nieruchomości przeznaczonych do celów publicznych w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowych i technicznym.

2. Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2022-2023

W tabeli 1 zestawiono szacunkowe całkowite koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2022-2023, określone na podstawie:

- prognozowanej masy odpadów komunalnych wymagających odebrania i zagospodarowania (w rozbiciu na wybrane frakcje);
- cen jednostkowych [zł/Mg] za odbiór i zagospodarowanie wybranych frakcji odpadów komunalnych (zgodnie z najkorzystniejszą ofertą złożoną w postępowaniu przetargowym);
- kosztów, o których mowa w pkt. 1 ppkt 3) lit. b-d.

Tabela 1.

Koszty systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2022-2023 (z uwzględnieniem cen za odbiór i zagospodarowanie 1 Mg danej frakcji odpadów na podstawie oferty złożonej w toku postępowania przetargowego)			
	prognozowana masa odpadów do odebrania w latach 2022-2023 łącznie [Mg]	cena jednostkowa za odbiór i zagospodarowanie 1 Mg odpadu [brutto]	koszt odbioru i zagospodarowania odpadów łącznie [brutto]
odbiór i zagospodarowanie odpadów zmieszanych	12 950,00	993,60 zł	12 867 120,00 zł
odbiór i zagospodarowanie odpadów segregowanych	13 135,00	972,00 zł	12 767 220,00 zł
odbiór i zagospodarowanie bioodpadów	3 050,00	993,60 zł	3 030 480,00 zł
odbiór i zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych	15,00	10 800,00 zł	162 000,00 zł
RAZEM	29 150,00		28 826 820,00 zł
pozostałe koszty	PSZOK	1 531 000,00 zł	420 000,00 zł
	koszty administracyjne		975 000,00 zł
	kampania informacyjno- edukacyjna		64 000,00 zł
	system monitorowanie pojazdów		72 000,00 zł
PRZEWIDYWANE KOSZT SYSTEMU W LATACH 2022-2023			30 357 820,00 zł

3. Procentowy udział masy odpadów wytworzonych przez nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe w ogólnej masie odpadów.

Zgodnie z art. 6j ust. 3 u.c.p.g. w przypadku nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy (tzw. nieruchomości niezamieszkałe), opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn zadeklarowanej liczby pojemników i/lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości, oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W celu obliczenia udziału nieruchomości niezamieszkałych w ogólnej masie wytwarzanych odpadów na terenie Cieszyna, wzięto pod uwagę zadeklarowaną i zewidencjonowaną liczbę, pojemność i częstotliwość odbioru pojemników na zmieszane odpady komunalne oraz liczbę worków 120-litrowych służących do gromadzenia surowców wtórnych i częstotliwość ich odbioru. Na podstawie danych obejmujących okres styczeń - wrzesień 2021 r., oszacowano masę odpadów wytworzonych przez nieruchomości niezamieszkałych (**tabela 2**).

Tabela 2.

Udział nieruchomości niezamieszkałych w masie wytworzonych na terenie Cieszyna odpadów w okresie styczeń - wrzesień 2021 r., według założeń:			
a) 1m ³ ~ 0,25 Mg odpady zmieszane			
b) 1m ³ ~ 0,151 Mg surowce wtórne (papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło)			
	masa wszystkich odebranych odpadów w okresie od stycznia do września 2021 r. z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych [Mg]	masa wszystkich odebranych odpadów w okresie od stycznia do września 2021 r. z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych [m ³]	ilość m ³ danej frakcji odpadów zadeklarowanej w okresie od stycznia do września 2021 r. wyłącznie przez przedsiębiorców (wg ewidencji w tzw. bazie odpadowej)
zmieszane odpady komunalne	4 693	18 772	12 348
surowce wtórne	5 797	38 391	8 116
łącznie	10 490	57 163	20 464
łącna ilość m ³ odpadów odebranych w okresie od stycznia do września 2021 r. z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych			57 163
łącna ilość m ³ odpadów zadeklarowanych w okresie od stycznia do września 2021 r. wyłącznie przez nieruchomości niezamieszkałe			20 464
udział masy odpadów wytworzonych przez nieruchomości niezamieszkałe w całej masie odpadów zebranych od stycznia do września 2021 r. z terenu Cieszyna			35,8%

W roku 2021 po raz pierwszy właściciele nieruchomości niezamieszkałych byli zobowiązani deklarować zarówno liczbę i rodzaj pojemników na zmieszane odpady komunalne, jak również liczbę worków 120-litrowych przeznaczonych do gromadzenia surowców wtórnych, co umożliwia określenie masy wytwarzanych na tych nieruchomościach odpadów komunalnych oraz określenie udziału procentowego w całkowitej masie odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Cieszyna na poziomie ok. 36%. W latach poprzednich udział nieruchomości niezamieszkałych w całkowitej masie odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Cieszyna był przyjmowany na poziomie 40%. Do dalszych obliczeń przyjęto poziom 35%.

4. Określenie wysokości kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi, które winny zostać pokryte z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych.

Oszacowanie kosztów przypadających na dany typ nieruchomości dokonano w oparciu o założenia:

- a) koszt całego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2022-2023 wyniesie 30 357 820,00 zł (**tabela 1**);
- b) udział nieruchomości zamieszkałych w masie wytwarzanych odpadów szacuje się na poziomie 65%;
- c) udział nieruchomości niezamieszkałych w masie wytwarzanych odpadów szacuje się na poziomie 35%.

Na podstawie powyższych danych określono, że z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości, w latach 2022-2023 powinny zostać pokryte koszty systemu:

- a) w przypadku **nieruchomości zamieszkałych** w wysokości **19 732 583,00 zł**,
- b) w przypadku **nieruchomości niezamieszkałych** w wysokości **10 625 237,00 zł**.

5. Wysokość stawki opłaty za odpady dla nieruchomości zamieszkałych.

Zgodnie z art. 6j ust. 1 u.c.p.g. i przyjętej (stosowną uchwałą Rady Miejskiej Cieszyna) metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Cieszyn, w przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy (nieruchomościach zamieszkałych) opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty. Stąd koszt systemu przypadający na nieruchomości zamieszkałe (określony w pkt. 4) winien zostać „rozłożony” na osoby zamieszkujące (a nie zameldowane) na terenie Cieszyna, a których liczba wynika z deklaracji składanych przez właścicieli tych nieruchomości i zewidencjonowanych w tzw. bazie odpadowej. Koszt systemu gospodarowania odpadami w latach 2022-2023 w odniesieniu do nieruchomości zamieszkałych - nawet przy założeniu dalszego spadku liczby zadeklarowanych mieszkańców (w latach 2012-2021 odnotowano spadek liczby mieszkańców ujętych w składanych deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami w przedziale 1-2% rok do roku) - **szacuje się na kwotę 29,00 zł od osoby**.

Ponieważ **obowiązująca stawka** (zgodnie z uchwałą Nr XXVI/304/21 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 4 marca 2021 r., poz. 1596) **wynosi 29,00 zł** (w przypadku, kiedy właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, podwyższona stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 116,00 zł), **aktualnie nie ma konieczności dokonywania zmiany stawki opłaty w odniesieniu do nieruchomości zamieszkałych**.

Zgodnie z art. 6k ust. 4a u.c.p.g. oraz na mocy uchwały Nr XVII/182/20 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodziennymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 kwietnia 2020 r., poz. 3473), właściciele takich nieruchomości mogą korzystać z częściowego zwolnienia w postaci obniżonej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami wynoszącej 28,00 zł za osobę. Aktualnie – zgodnie z deklaracjami właścicieli nieruchomości – z obniżonej stawki opłaty korzystają 352 osoby. Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej obliczenia, **nie ma uzasadnienia dokonywanie zmiany stawki opłaty w tym zakresie**.

6. Wysokość stawki opłaty za odpady dla nieruchomości niezamieszkałych.

Koszt systemu przypadający na nieruchomości niezamieszkałe, wynoszący 10 625 237,00 zł (zgodnie z pkt. 4), winien zostać pokryty z opłat wnoszonych przez właścicieli tychże nieruchomości (na których prowadzona jest działalność gospodarcza, społeczna lub publiczna).

Obecnie obowiązujące stawki opłat za pojemniki i worek 120-litrowy (**tabela 3, kolumna 2**) zostały przyjęte przez Radę Miejską Cieszyna uchwałą Nr XVIII/199/20 z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 5 czerwca 2020 r., poz. 4498 z późn. zm.; uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.). Wysokość tych stawek **w znaczący sposób odbiega od rzeczywistych kosztów, wynikających z cen jednostkowych za odbiór i zagospodarowanie różnych frakcji odpadów komunalnych**, uzyskanych w ramach postępowania przetargowego przeprowadzonego w roku 2020. Powyższa sytuacja spowodowana była uwarunkowaniami prawnymi wynikającymi z zapisów u.c.p.g. – ustawodawca w art. 6k ust. 2a pkt 5 ustawy określił maksymalne wysokości stawek opłat dla nieruchomości niezamieszkałych za pojemnik o pojemności 1 100 l (58,20 zł) oraz za worek o pojemności 120 l (18,20 zł), które nie pokrywały rzeczywistych kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów (dla pojemnika 1100 l wynoszące 180,70 zł). Natomiast w nowelizacji u.c.p.g. z 23 września 2021 r. maksymalne wysokości stawek opłat dla nieruchomości niezamieszkałych określono na wyższym poziomie, zbliżonym do rzeczywistych kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów. Nowe maksymalne stawki opłaty określono w **tabeli 3, kolumna 4**.

Mając na uwadze powyższe, opierając się o oszacowany koszt systemu przypadający w latach 2022-2023 na nieruchomości niezamieszkałe, ustalono koszt odbioru i zagospodarowania 1 m³ odpadów na poziomie:

- a) 237,00 zł w przypadku zmieszanych odpadów komunalnych;
- b) 130,00 zł w przypadku surowców wtórnych gromadzonych w workach o pojemności 120 litrów.

Wskazany powyżej koszt odbioru i zagospodarowania 1 m³ odpadów uwzględnia również wszystkie pozostałe koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w pkt. 1 ppkt 3) lit. b-d (proporcjonalnie – 35%). Obliczone stawki opłat za pojemniki o różnej pojemności i worek o pojemności 120 litrów wskazano w **tabeli 3, kolumna 3**. Mając na uwadze maksymalne stawki opłat za pojemniki oraz worek uwzględniające zapisy znowelizowanej u.c.p.g. (**tabeli 3, kolumna 4**), w projekcie uchwały zaproponowano stawki opłat wskazane w **tabeli 3, kolumna 5**.

Tabela 3.

Stawki opłat za odpady dla nieruchomości niezamieszkałych					
pojemnik / worek (pojemność)		stawki obowiązujące na dzień 16 listopada 2021 r., które jednocześnie są maksymalnymi stawkami wynikającymi z poprzedniej nowelizacji u.c.p.g.	stawki wynikające z kalkulacji na podstawie przyjętych kosztów systemu w latach 2022-2023	maksymalne stawki wg obowiązujących zapisów u.c.p.g. - stan na dzień 16 listopada 2021 r.	proponowane stawki opłaty na lata 2022-2023 [ponieważ przekraczają maksymalne stawki wskazane w u.c.p.g. określono je na poziomie maksymalnym]
1.	2.	3.	4.	5.	
[l]	[m ³]	segregacja	segregacja	segregacja	segregacja
55	0,055	2,90 zł	13,00 zł	11,41 zł	11,40 zł
60	0,060	3,10 zł	14,20 zł	12,45 zł	12,40 zł
110	0,11	5,80 zł	26,10 zł	22,83 zł	22,80 zł
120	0,12	6,30 zł	28,40 zł	24,90 zł	24,90 zł
240	0,24	12,70 zł	56,90 zł	49,80 zł	49,80 zł
1100	1,1	58,20 zł	260,70 zł	228,25 zł	228,20 zł
5000	5,0	264,50 zł	1 185,00 zł	1 037,50 zł	1 037,50 zł
7000	7,0	370,30 zł	1 659,00 zł	1 452,50 zł	1 452,50 zł
10000	10,0	529,00 zł	2 370,00 zł	2 075,00 zł	2 075,00 zł
worek 120	0,12	10,40 zł	15,60 zł	24,90 zł	15,60 zł

W przedłożonym projekcie uchwały, zgodnie z przyjętymi dotąd rozwiązaniami, stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku braku segregacji, zaproponowano jako czterokrotność opłaty określonej w tabeli 3, kolumna 5 („z segregacją”), co jest zgodne z treścią art. 6k ust. 3 u.c.p.g.

7. Analiza spodziewanych dochodów budżetu miasta w latach 2022-2023

Na podstawie określonych nowych stawek opłat za gospodarowania odpadami dla:

- nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne – **stawki opłat wskazane w tabeli 3, kolumna 5 za pojemnik o określonej pojemności** służący do gromadzenia odpadów zmieszanych oraz **za worek o pojemności 120 l** do selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych na terenie nieruchomości (na podstawie aktualnych danych w tzw. bazie odpadowej),
- nieruchomości zamieszkałych - **miesięczna opłata od osoby zamieszkującej** na nieruchomości i ujętej w deklaracji składanej przez właściciela w dotychczasowej wysokości 29,00 zł,
- nieruchomości „ryczałtowej”, tj. domku letniskowego na nieruchomości, albo innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe - **ryczałtowa opłata roczna wynosząca 57,00 zł przy segregacji i 228,00 zł przy braku segregacji**,

określono spodziewane dochody budżetu miasta w latach 2022-2023 na poziomie:

- a) dla liczby mieszkańców na podstawie aktualnych danych w tzw. bazie odpadowej - **30 773 303,00 zł**;
- b) dla liczby mieszkańców 28 760 (przyjęty spadek zgodnie z obserwowaną w ostatnich latach tendencją, w odniesieniu do stanu obecnego w okresie 2 lat) - **30 536 166,00 zł**.

Analizując spodziewane dochody należy mieć na uwadze, że w omawianym okresie (lata 2022-2023) może dojść do zmniejszenia wpływów z opłaty za odpady w związku z:

- a) zwiększeniem liczby osób korzystających ze zwolnienia z uwagi na kompostowanie bioodpadów (w takim przypadku bioodpady nie są odbierane sprzed nieruchomości, jednakże w sytuacji nadwyżki tego typu odpadów właściciel może je bezpłatnie przekazać do PSZOK);
- b) „przejściem” właścicieli nieruchomości niezamieszkałych na segregację (dotyczy tych nieruchomości, na których zadeklarowano brak segregacji), w związku z czym nastąpi spadek wysokości opłaty wnoszonej z tej nieruchomości.